Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2015:17

LS 1308-1033
LS 1407-0854

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

§ 57
Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning
LS 1407-0854, LS 1308-1033

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås revidering av investeringsstrategin och av ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin. I ärendet rapporteras även utförd analys och utvärdering av landstingets investeringsstrategi och ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin utifrån ett perspektiv om förstärkt implementering, enligt fullmäktiges uppdrag.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 3 februari 2015 med Miljöpartiets särskilda uttalande
Fastighets- och investeringsberedningens protokollsutdrag den 29 januari med Miljöpartiets särskilda uttalande
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 19 januari 2015
Investeringsstrategi
Ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 18 februari 2015.

Följande yrkanden framförs:
Bifall till landstingsrådsberedningens förslag (bilaga).

Bifall, från MP-ledamöterna, till Miljöpartiets förslag (bilaga).

Proposition

Ordföranden frågar på vart och ett av de framställda yrkandena och finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag

dels föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna reviderad investeringsstrategi

att uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin

att godkänna reviderad ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin avseende investeringar inom Stockholms läns landsting

att uppdra åt landstingsstyrelsen att vid behov besluta om sådana ändringar eller tillägg till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att uppdra åt landstingsdirektören att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordning.
Landstingsrådsberedningens motivering

Reservation
Susanne Nordling (MP), Malin Karlsson (MP) och Michel Silvestri (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för Miljöpartiets förslag.

Särskilt uttalande
Erika Ullberg (S), Dag Larsson (S), Jens Sjöström (S), Nanna Wikholm (S) och Anders Lönnberg (S) anmäler ett särskilt uttalande till protokollet från Socialdemokraterna (bilaga).

Beslutsexpediering:
Landstingsfullmäktige
SLL Ekonomi och finans
Landstingsdirektören
Akt

Bilaga § 57

Stockholms läns landsting

SOCIALDEMOKRATERNA

SÄRSKILT UTTALANDE

2015-03-03 LS 1407-0854
Landstingsstyrelsen, ärende 26

Översyn av investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

Socialdemokraterna anser att investeringsstrategin är bra. Tyvärr så har den inte följts vad gäller de strategiska investeringarna i akutsjukhusen. Genomförandebeslut för akut och behandlingsbyggnader fattades i juni 2014 av Alliansen i fullmäktige utan att investeringarna kunde redovisa vare sig nyttokalkyler, driftskostnadsanalyser eller hur de svarar upp mot målen för FHS.

Socialdemokraterna anser att varje investering måste kunna påvisa sin egen nytta genom att den bidrar till lägre driftskostnader eller ökade intäkter. För sjukvård handlar det om lägre kostnadsutveckling och mer och bättre vård för pengarna. Inom trafiken visar det på ökad resande och intäkter, lägre underhållskostnader och ökad samhällsnytta.

Socialdemokraterna har i samband med beslutet om delegering till landstingsstyrelsen framfört kritik mot en sådan delegation och mot hur Alliansen hanterat investeringar samt det senfärdiga arbetet av en omstrukturering av vården.

Bilaga 57

Stockholms läns landsting

LANDSTINGSSTYRELSEN
Miljöpartiet de gröna

FÖRSLAG TILL BESLUT

2015-03-03

LS 1308-1033
LS 1407-0854

Ärende 26

Översyn av investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

dels föreslå landstingsfullmäktige besluta

att uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

att godkänna reviderad ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin avseende investeringar inom Stockholms läns landsting och reviderad investeringsstrategi med följande tilläggs- och ändringsyrkanden

att Landstingsstyrelsen förtydligar investeringsstrategin med avseende på krav för uppföljning och utvärdering av pågående och slutförda investeringsprojekt

att förtydliga hur resultat från genomförda miljöbedömningar påverkar prioriteringen mellan olika investeringsobjekt

att Landstingsstyrelsen säkerställer att det i investeringsprocessen tas fram ett tillräckligt beslutsunderlag inför fullmäktiges beslut om investeringar. Underlaget bör till exempel förtydliga investeringars framtida påverkan på landstingets ekonomi

att Landstingsstyrelsen tar fram och implementerar en hanteringsordning för fördröjningar och tidigareläggningar av beslutade investeringsobjekt som löper över flera år (dålig planering leder till att projekt försenas vilket är kostsamt)

att beslutsmandat över inriktningsbeslut, ej flyttas från landstingsfullmäktige till landstingsstyrelsen,

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att uppdra åt landstingsdirektören att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordning.

att i övrigt anföra

Miljöpartiet tycker i grunden att det är bra med en uppdatering och ett förtydligande av investeringsstrategin, samt dess ansvars- och beslutsordning. Men vi vill påminna landstingsstyrelsen om ett antal rekommendationer angående investeringsstrategin som landstingsrevisorerna presenterade i rapport nr 8/2012 "Investeringsprocessen i landstinget". Rekommendationerna - som tyvärr till stora delar fortfarande är aktuella, - anges nedan:

• Landstingsstyrelsen bör förtydliga investeringsstrategin så att det framgår
- tydligare krav på uppföljning och utvärdering av pågående och slutförda investeringsprojekt:,
- hur resultatet från genomförda miljöbedömningar påverkar prioriteringen mellan olika investeringsobjekt.
• Landstingsstyrelsen bör säkerställa att det i investeringsprocessen tas fram ett tillräckligt beslutsunderlag inför fullmäktiges beslut om investeringar. Det kan exempelvis vara viktig information där investeringarnas framtida påverkan på landstingets ekonomi framgår.
• Landstingsstyrelsen behöver ta fram och implementera en hanteringsordning för fördröjningar och tidigareläggningar av beslutade investeringsobjekt som löper över flera år.
Det är viktigt att inte projekt försenas genom alltför dålig planering. Detta leder ofta till att kostnaderna ökar.

Vi är också ytterst tveksamma till att rätten att fatta beslut om inriktningsbeslut för investeringar flyttas från fullmäktige till landstingsstyrelsen. Detta kommer att minska genomsiktligheten för fullmäktige i sin helhet, samtidigt som de folkvalda får mindre makt att påverka inriktningen på nya och beslutade investeringar. Det innebär i förlängningen att de folkvalda får mindre möjlighet att avgöra viktiga frågor om landstingets framtida inriktning och över dess ekonomi.

Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2015-02-18

LS 1308-1033
LS 1407-0854

Landstingsstyrelsen

Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås revidering av investeringsstrategin och av ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin. I ärendet rapporteras även utförd analys och utvärdering av landstingets investeringsstrategi och ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin utifrån ett perspektiv om förstärkt implementering, enligt fullmäktiges uppdrag.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen

dels föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna reviderad investeringsstrategi

att uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin

att godkänna reviderad ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin avseende investeringar inom Stockholms läns landsting

att uppdra åt landstingsstyrelsen att vid behov besluta om sådana ändringar eller tillägg till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att uppdra åt landstingsdirektören att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordning.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstinget har fattat beslut om stora investeringar inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken. Som grund för detta arbete ligger bland annat landstingets Framtidsplan för hälso- och sjukvården. För att förverkliga investeringarna inom hälso- och sjukvården pågår intensiva arbeten med både planering och genomförande. Utgångspunkt för arbetet är att säkerställa att planerade och beslutade strategiska investeringar genomförs i enlighet med fastställda mål och intentioner.

Planeringen för ett flertal investeringsobjekt befinner sig i ett tidskritiskt läge. Samtidigt som det finns behov av genomförandebeslut för vissa objekt befinner sig andra objekt i tidigare skeden av beslutsprocessen. De aktuella investeringsobjekten ingår i den av landstingsfullmäktige fastställda investeringsbudgeten för 2015 och plan för 2016 och 2017.

För att minimera risken för förseningar i planeringsarbetet är det av stor vikt att landstinget kan bereda och fastställa nödvändiga beslut på ett effektivt och för verksamheten samordnat sätt och säkerställa att nödvändig infrastruktur finns på plats i rätt tid och med rätt kvalitet.

Målet för landstingets investeringsverksamhet är att skapa eller ersätta resurser som är nödvändiga för att förverkliga politiska beslut om samhällsservice samt att medverka till att uppnå politiska mål och att ge länets invånare den bästa sjukvård och kollektivtrafik som de ekonomiska ramarna tillåter.

Investeringar ska ligga i linje med den utveckling, omfattning och de förändringar av verksamheten som beslutats av landstingsfullmäktige. Investeringsstrategin ska beskriva hur de övergripande målen omsätts i investeringar och utgör därmed en länk mellan politiska ambitioner och investeringsplaner.

Med utgångspunkt i de omfattande investeringar som landstinget planerar och genomför, och det tydliga behovet av ökad samstämmighet mellan olika objekt vad avser både genomförandetid och kostnader, är det av stor vikt att det inom landstingets Investeringsstrategi finns utrymme för framtida

justeringar och anpassningar. Som ett aktivt stöd till landstingets genomförande av investeringar bör således Investeringsstrategin analyseras och utvärderas utifrån ett perspektiv om förstärkt implementering.

Det har skett organisatoriska förändringar inom Stockholms Läns Landsting. Locum ABs ägardirektiv och fullmakt för förvaltningsuppdraget har ändrats vilket påverkar ansvars- och beslutsordningen för de strategiska fastighetsinvesteringarna inom hälso- och sjukvården. Detta föranledde en översyn, analys, och utvärdering av investeringsstrategin och dess ansvars- och beslutsordning.

Det är av vikt att investeringskalkylerna kompletteras med tydliga driftkostnadskalkyler. Detta syftar främst till att se till objektets kostnad och ekonomi under dess livscykel men också för att verksamheterna på så sätt får en större insikt om effekten av de investeringar som görs.

Investeringsstrategin och tillhörande ansvars- och beslutsordning visar också hur beslutsprocessen i vissa fall kan snabbas upp samtidigt som berörda parter blir delaktiga i besluten. Detta skapar i sin tur god samverkan mellan olika förvaltningar och organisationer.

Beslutsunderlag
Arbetsutskottets protokollsutdrag den
Fastighets- och investeringsberedningens protokollsutdrag den
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 19 januari 2015
Investeringsstrategi
Ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

§ 4

Översyn av investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

LS 1407-0854, LS 1308-1033

Ärendebeskrivning
I ärendet föreslås revidering av investeringsstrategin och av ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin. I ärendet rapporteras även utförd analys och utvärdering av landstingets investeringsstrategi och ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin utifrån ett perspektiv om förstärkt implementering, enligt fullmäktiges uppdrag.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande 19 januari 2015
Protokollsutdrag från fastighets- och investeringsberedningen 29 januari 2015

Landstingsstyrelsens arbetsutskotts beslut
Arbetsutskottet beslutar föreslå landstingsstyrelsen *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna reviderad investeringsstrategi

att uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin

att godkänna reviderad ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin avseende investeringar inom Stockholms läns landsting

att uppdra åt landstingsstyrelsen att vid behov besluta om sådana ändringar eller tillägg till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att uppdra åt landstingsdirektören att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordning.

Särskilt uttalande
MP-ledamoten gjorde ett särskilt uttalande till protokollet (bilaga).

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen, akt

Stockholms läns landsting

ARBETSUTSKOTTET
Miljöpartiet de gröna

SÄRSKILT UTTALANDE

2015-02-03

Ärende: 4

LS 1308-1033,
LS 1407-0854

Beslut om översyn av investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

Miljöpartiet tycker i grunden att det är bra att Alliansen önskar uppdatera och förtydliga investeringsstrategin samt dess ansvars- och beslutsordning. Men det finns mer att önska. Vi vill t.ex. påminna om ett antal rekommendationer som landstingsrevisorerna presenterade i sin rapport nr 8/2012 *Investeringsprocessen i landstinget*. Dessa rekommendationer – som till stora delar fortfarande är aktuella, tyvärr – anges nedan.

• Landstingsstyrelsen bör förtydliga investeringsstrategin så att det framgår
- tydligare krav på uppföljning och utvärdering av pågående och slutförda investeringsprojekt,
- hur resultatet från genomförda miljöbedömningar påverkar prioriteringen mellan olika investeringsobjekt.

• Landstingsstyrelsen bör säkerställa att det i investeringsprocessen tas fram ett tillräckligt beslutsunderlag inför fullmäktiges beslut om investeringar. Det kan exempelvis vara viktig information där investeringarnas framtida påverkan på landstingets ekonomi framgår.

• Landstingsstyrelsen behöver ta fram och implementera en hanteringsordning för fördröjningar och tidigareläggningar av beslutade investeringsobjekt som löper över flera år. Dålig planering leder till att projekt försenas vilket är kostsamt.

Avslutningsvis noterar vi att Alliansen med detta förslag ämnar flytta en del av beslutsmandatet från fullmäktige till landstingsstyrelsen. Det kan vara logiskt, men också ses som bekymmersamt utifrån flera aspekter.

Protokollsutdrag landstingsstyrelsens fastighets- och investeringsberedning den 29 januari 2015

Datum för justering: 2015-01-29

Paul Lindquist
Rolf Lindell

---

§ 9
Beslut om översyn av investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning
LS 1308-1033, LS 1407-0854

Irina Rehn föredrog ärendet.

Informationsmaterial biläggs protokollet.

Beredningen tackade för föredragningen och övergick till beslutsfattande i ärendet.

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås revidering av investeringsstrategin och av ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin. I ärendet rapporteras även utförd analys och utvärdering av landstingets investeringsstrategi och ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin utifrån ett perspektiv om förstärkt implementering, enligt fullmäktiges uppdrag.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 19 januari 2015
Investeringsstrategi
Ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin

Förslag till beslut

Fastighets- och investeringsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen

dels föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna reviderad investeringsstrategi

att uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin

Exp. LS:s arbetsutskott, Akten

att godkänna reviderad ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin avseende investeringar inom Stockholms läns landsting

att uppdra åt landstingsstyrelsen att vid behov besluta om sådana ändringar eller tillägg till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att uppdra åt landstingsdirektören att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordning.

MP-ledamoten lät till protokollet anteckna särskilt uttalande.

Vid protokollet
Karin Mikaelsson

Exp: Arbetsutskottet, Akten

Stockholms läns landsting

FASTIGHETS- och INVESTERINGS-BEREDNINGEN
Miljöpartiet de gröna

SÄRSKILT UTTALANDE

Datum 2015-01-29
LS 1308-1033,
LS 1407-0854

Ärende 8. Beslut om översyn av investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

Miljöpartiet tycker i grunden att det är bra att Alliansen önskar uppdatera och förtydliga investeringsstrategin samt dess ansvars- och beslutsordning. Men det finns mer att önska. Vi vill t.ex. påminna om ett antal rekommendationer som landstingsrevisorerna presenterade i sin rapport nr 8/2012 *Investeringsprocessen i landstinget*. Dessa rekommendationer – som till stora delar fortfarande är aktuella, tyvärr – anges nedan.

• Landstingsstyrelsen bör förtydliga investeringsstrategin så att det framgår
- tydligare krav på uppföljning och utvärdering av pågående och slutförda investeringsprojekt,
- hur resultatet från genomförda miljöbedömningar påverkar prioriteringen mellan olika investeringsobjekt.

• Landstingsstyrelsen bör säkerställa att det i investeringsprocessen tas fram ett tillräckligt beslutsunderlag inför fullmäktiges beslut om investeringar. Det kan exempelvis vara viktig information där investeringarnas framtida påverkan på landstingets ekonomi framgår.

• Landstingsstyrelsen behöver ta fram och implementera en hanteringsordning för fördröjningar och tidigareläggningar av beslutade investeringsobjekt som löper över flera år. Dålig planering leder till att projekt försenas vilket är kostsamt.

Avslutningsvis noterar vi att Alliansen med detta förslag ämnar flytta en del av beslutsmandatet från fullmäktige till landstingsstyrelsen. Det kan vara logiskt, men också ses som bekymmersamt utifrån flera aspekter. Eftersom beslutsunderlaget inte på ett tydligt sätt visar hur föreslagna revideringar av Investeringsstrategin relaterar till tidigare version av dokumentet så väljer vi att mer konkret återkomma i detta ärende när det kommer upp i Landstingsstyrelsens Arbetsutskott.

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Ekonomi och finans

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-01-19

LS 1308-1033
LS 1407-0854

Handläggare:
Peter Forsén

Landstingsstyrelsens
fastighets- och
investeringsberedning

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -01- 20
Dnr. LS 1308-1033
LS 1407-0854
Rotel I

Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås revidering av investeringsstrategin och av ansvars- och beslutsordningen för investeringsstrategin. I ärendet rapporteras även utförd analys och utvärdering av landstingets investeringsstrategi och ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin utifrån ett perspektiv om förstärkt implementering, enligt fullmäktiges uppdrag.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 19 januari 2015
Investeringsstrategi
Ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås
dels föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna reviderad investeringsstrategi

att uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin

att godkänna reviderad ansvars- och beslutsordning för investeringsstrategin avseende investeringar inom Stockholms läns landsting

att uppdra åt landstingsstyrelsen att vid behov besluta om sådana ändringar eller tillägg till investeringsstrategin och ansvars- och

beslutsordningen för investeringsstrategin som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning

dels – under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut – för egen del besluta

att uppdra åt landstingsdirektören att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordning

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Stockholms läns landstings investeringsstrategi och tillhörande ansvars- och beslutsordning har reviderats med anledning av den analys och utvärdering som har utförts utifrån ett perspektiv om förstärkt implementering. Investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen har även omarbetats till följd av organisatoriska förändringar.

Utvärderingen resulterade även i att ett antal områden identifierats där förtydligande i tekniska anvisningar och mallar behöver göras.

Bakgrund
Landstingsfullmäktige beslutade i juni 2011 om investeringsstrategi för Stockholms läns landsting, LS 1101-0096, samt i juni 2012 om ny ansvars- och beslutsordning avseende investeringsstrategi för Stockholms läns landsting, LS 1112-1730.

En omfattande och ökande investeringsvolym inom landstinget utgör en stor utmaning för landstingets ekonomi, vilket kräver en tydlig och samlad strategi för landstingets investeringar. Investeringsstrategin beskriver på ett övergripande sätt hur investeringsprocessen, prioriteringsmodellen samt dialog och rangordning är tänkt att tillämpas.

Landstingsstyrelsen har fått i uppdrag av landstingsfullmäktige, den 6 maj 2014, att utifrån ett perspektiv om förstärkt implementering av investeringsstrategin i syfte att effektivisera landstingets investeringar, analysera och utvärdera samt vid behov föreslå ändringar i landstingets investeringsstrategi och tillhörande ansvars- och beslutsordning.

I juni 2014 fattade landstingsfullmäktige beslut om att ändra Locum AB:s specifika ägardirektiv och fullmakt för förvaltningsuppdraget, LS 1404-0474. Denna ändring påverkar ansvars- och beslutsordning för de så kallade strategiska fastighetsinvesteringarna inom hälso- och sjukvården.

Syftet med översynen har varit att säkerställa att Stockholms läns landstings investeringar ligger i linje med den utveckling, omfattning och de förändringar av verksamheten som beslutats av landstingsfullmäktige. Investeringsstrategin ska beskriva hur de övergripande målen omsätts i investeringar och utgör därmed en länk mellan politiska ambitioner och investeringsplaner.

Syftet är vidare att effektivisera investeringsprocessen och beslutsfattande kring investeringarna. Investeringsstrategin ska ge en ökad samstämmighet mellan olika objekt vad avser både genomförandetid och kostnader. Det är av stor vikt att det inom landstingets investeringsstrategi finns utrymme för framtida justeringar och anpassningar. Som ett aktivt stöd till landstingets genomförande av investeringar har investeringsstrategin analyserats och utvärderas i syfte att få en ändamålsenlig och effektiv process.

Överväganden
Den gällande investeringsstrategin och tillhörande ansvars- och beslutsordning har utvärderats. Utvärderingen har skett med hjälp av ett antal frågeställningar på de tre delarna i investeringsstrategin; investeringsprocessen, prioriteringsmodellen samt dialog- och rangordning, samt ansvars- och beslutsordningen. Frågorna har besvarats av intressenter från trafikförvaltningen, hälso- och sjukvårdsförvaltningen, landstingsstyrelsens förvaltning, Locum AB, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB samt Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Synpunkterna har sedan kategoriserats och lett till förslag till revideringar, dessutom har organisatoriska förändringar beaktats.

Revideringar med anledning av organisatoriska förändringar
Fastighetsinvesteringar redovisas inom Landstingsfastigheter Stockholm som Locum AB:s styrelse ansvarar för förutom de strategiska fastighetsinvesteringarna där landstingsstyrelsen har ansvaret. Med anledning av detta har ansvars- och beslutsordningen omarbetats.

Då landstingsstyrelsen ansvarar direkt för investeringarna i utbyggd tunnelbana har detta förtydligats i ansvars- och beslutsordningen. Investeringar för utbyggd tunnelbana ska följa den ansvars- och

beslutsordning som gäller för utbyggd tunnelbana som därmed likställs med investeringar inom vård, trafik och annan verksamhet.

Landstingsstyrelsen föreslås ha rätt att besluta om sådana ändringar eller tillägg till investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen som inte är av principiell beskaffenhet eller annars större vikt.

Förändringar i investeringsstrategin
I avsnittet "Investeringsstrategi – Investeringsprocess" har de olika beredningsskedena i investeringsprocessen gjorts mer generella för att lättare kunna appliceras på landstingets olika verksamheter. Begreppet *förstudie* har ersatts med *utredning* och begreppet *program* har ersatts med *planering*.

Investeringsprocessen är en integrerad del av budgetprocessen då investeringarna har stor inverkan på landstingets ekonomi för lång tid framöver. I budgeten ska även finansieringen säkerställas för objekten och för investeringsplanen som helhet. Dock tydliggörs möjlighet för landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige att i undantagsfall fatta beslut om enskilda investeringsobjekt utanför beslutsordning för landstingets budget om dessa ryms inom fastställt investeringsutrymme.

Ändringar har även gjorts för att förtydliga när investeringsstrategin inte är tillämpbar. Detta gäller då landstingsfullmäktige fattar beslut om avtal för investeringsobjekt med andra parter samt när de olika beredningsskedena ingår i upphandling som avser ett genomförande av ett investeringsobjekt. Vid dessa situationer ska landstingsfullmäktige fatta genomförandebeslut i samband med beslut om att ingå avtalet eller beslut om att påbörja upphandling.

Ett nytt avsnitt kring "Investeringsutrymme" har tillkommit. I investeringsstrategin beskrivs kortfattat vad det innebär och att prioritering ska ske inom de ramar som har fastställts för respektive enhet inom landstinget.

I investeringsstrategin har även tillkommit ett avsnitt om "Uppföljning och granskning". Detta är ett förtydligande av den processen för uppföljning som landstingsstyrelsen ansvarar för.

Förändringar i investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning
Under avsnittet "Definition av investeringsbegrepp" har lagts till ett nytt begrepp "strategiska fastighetsinvesteringar" med anledning av

landstingsstyrelsens utökade ansvar för de strategiska fastighetsinvesteringarna.

Under avsnittet "Definition av beslut" har begreppet "Verkställighetsbeslut" ersatts av "Verkställighet" och försetts med en ny tydligare beskrivning av vad som avses med verkställighet.

I syfte att effektivisera beslutsprocessen föreslås landstingsstyrelsen att få rätt att fatta inriktningsbeslut, vilket tidigare fattades av landstingsfullmäktige. Inriktningsbeslut innebär inte ett genomförande av ett investeringsobjekt. Beslutet att genomföra en investering ska fortsatt beslutas av landstingsfullmäktige Med anledning av detta tydliggörs att respektive nämnd och styrelse ska verkställa landstingsstyrelsens utrednings- och inriktningsbeslut avseende specificerade objekt inom landstingsstyrelsens beslutade förutsättningar och ekonomiska ramar.

Vidare föreslås en förändring att hälso- och sjukvårdsnämnden inte ska prioritera ersättningsinvesteringar som är initierade av Locum AB.

Inga förändringar har gjorts avseende reglementet för hälso- och sjukvårdsnämnden och trafiknämnden med anledning av denna översyn. Nämndernas ansvar kring beredning och prioritering av investeringarna kvarstår.

Lokala rutiner och arbetssätt
Investeringsstrategin anger på ett övergripande sätt hur investeringar ska hanteras inom landstinget. För att få en förbättrad process kring dialog och rangordning krävs att de involverade parterna i processen utarbetar lokala rutiner och arbetssätt för att få till stånd ett utvecklat samarbete och därmed en förstärkt implementering av strategin. Därför föreslås att uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin.

Tekniska anvisningar och mallar
I utvärderingen har framkommit önskemål om ytterligare tekniska anvisningar och mallar som stöd till att processerna i investeringsstrategin ska fungera optimalt. Även förtydliganden kring hantering av investeringar i budgetprocessen efterfrågas. Landstingsstyrelsen föreslås ges i uppdrag att utarbeta tekniska anvisningar och mallar som stöd till investeringsstrategin och dess ansvars- och beslutsordning.

Investeringsstrategin beskriver hur de övergripande målen omsätts i investeringar och utgör därmed en länk mellan politiska ambitioner och

investeringsplaner. Landstingsstyrelsens förvaltning föreslår att vid utformning av tekniska anvisningar och mallar ska kraven på underlag för beslut om investeringar säkerställa att de politiska målen ska vara beaktade i utformningen av investeringarna.

Frågor för vidare hantering utanför styrdokumenten
I samband med utvärderingen av investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen har ett flertal förbättringsförslag lyfts fram som kommer att beaktas i det vidare utvecklingsarbetet av investeringsprocessen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska delta i investeringsarbetet samt prioritera och bereda investeringsobjekt inför beslut i landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige. För närvarande finns ett flertal intressenter inom hälso- och sjukvården som är involverade i investeringsprocessen. Enligt investeringsstrategin har hälso- och sjukvårdsnämnden ett ansvar för den övergripande dialogen och rangordning. Detta förutsätter att beställaren av vård deltar i dialog och samråd kring hälso- och sjukvårdens investeringar. Detta på motsvarande sätt som trafiknämnden och dess förvaltning arbetar som beställare av kollektivtrafik.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Förslag på reviderad investeringsstrategi och ansvars- och beslutsordning medför inga ekonomiska konsekvenser för landstinget. Däremot kommer den reviderade investeringsstrategin och ansvars- och beslutsordningen att tillsammans med bedömt investeringsutrymme bidra till en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling samt bidra till det övergripandet målet om en ekonomi i balans.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Gunnel Forsberg
Ekonomidirektör

Investeringsstrategi

Reviderad 2014

Stockholms läns landsting

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Ekonomi och finans

1. Förutsättningar

Stockholm är en växande region och det är viktigt att skapa förutsättningar för människor att leva och verka i Stockholms län. När befolkningen växer behöver fler resa kollektivt och det måste kollektivtrafiken tillgodose.

Landstingsfullmäktige har vid sammanträdet den 11 maj 2010 antagit Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS (LS 1003-0221). I RUFS anges bland annat att den övergripande principen är att transportsystemet ska byggas ut med kollektivtrafiken som grund. Investeringarna i Stockholmsöverenskommelsen ingår i RUFS.

Hälso- och sjukvården inom Stockholms läns landsting står inför stora strukturella omdaningar till följd av utformningen av ett nytt universitetssjukhus, en allt större och åldrande befolkningen samt kravet på ökad tillgänglighet. Verksamhetsinnehållet i Nya Karolinska Solna tillsammans med Framtidsplan för hälso- och sjukvården utgör grunden i den nya strukturen. Förslaget till framtida struktur för hälso- och sjukvård i länet utgår ifrån befolkningens behov och de finansiella resurserna.

Landstingets hantering av investeringar är komplext. Den allt högre investeringsvolymen leder till ökade kapital- och driftkostnader för verksamheten. För att hantera investeringsbehovet inom den finansiella ram som finns att tillgå krävs en tydlig investeringsprocess med en tydlig prioriteringsordning och en utvecklad dialog mellan olika parter, det vill säga en samlad investeringsstrategi.

Investeringsstrategin beskriver på ett övergripande sätt hur investeringsprocessen, prioriteringsmodellen samt dialog och rangordning av investeringar ska ske i Stockholms läns landsting.

Målet för landstingets investeringsverksamhet är att skapa eller ersätta resurser som är nödvändiga för att förverkliga politiska beslut om samhällsservice samt att medverka till att uppnå politiska mål. Investeringar ska ligga i linje med den utveckling, omfattning och de förändringar av verksamheten som beslutats av landstingsfullmäktige. Investeringsstrategin beskriver hur de övergripande målen omsätts i investeringar och utgör därmed en länk mellan politiska ambitioner och investeringsplaner. Investeringsstrategin består av tre delar.



- Investeringsprocessen utformas för att ge landstingets politiska ledning underlag för prioritering mellan olika investeringsobjekt.

- Prioriteringsmodellen anger hur investeringar ska beskrivas och beräknas, hur såväl interna som externa effekter ska belysas så att jämförelser mellan olika objekt kan göras samt hur prioriteringen utifrån tillgängligt investeringsutrymme ska ske.

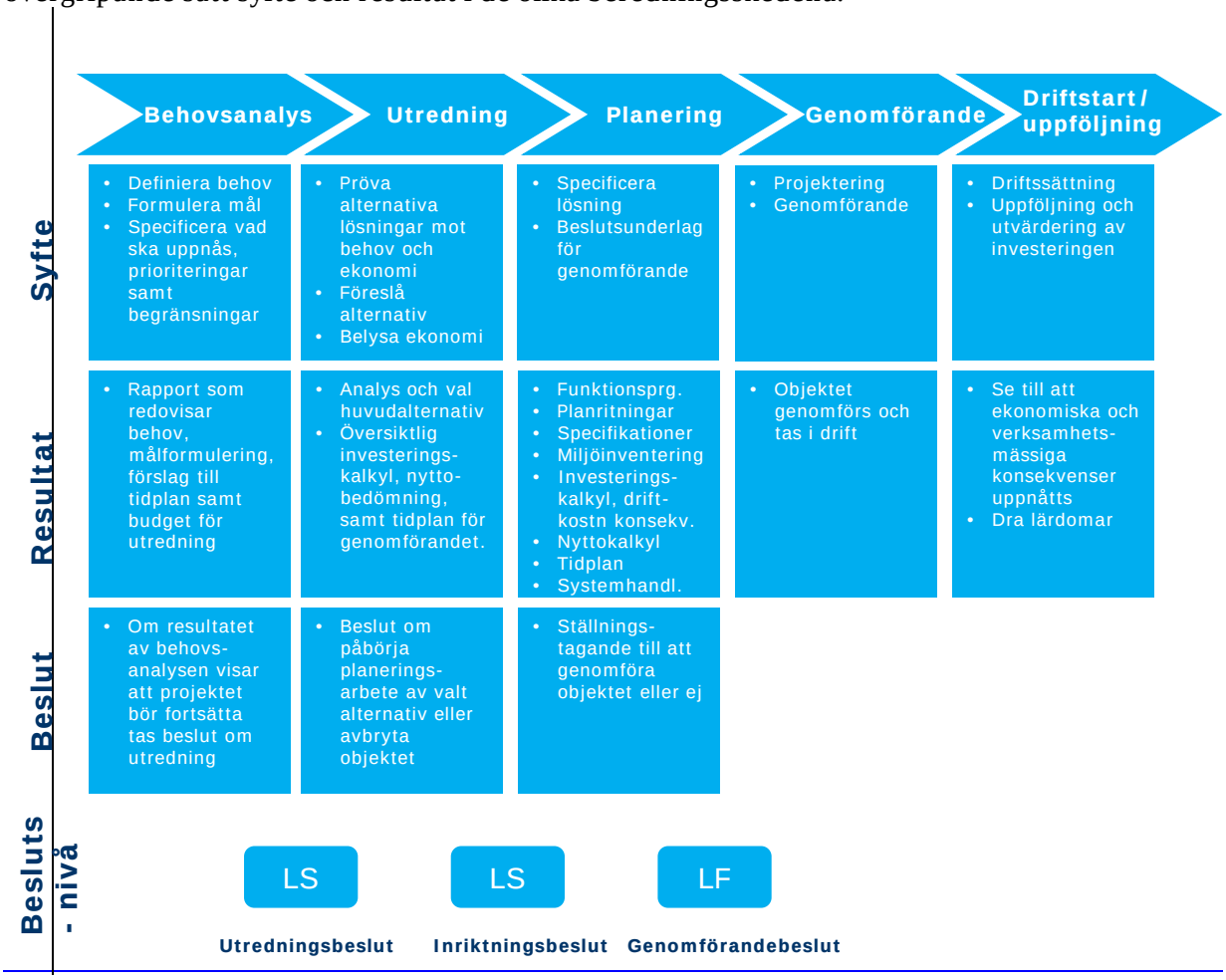
- Dialog och rangordning syftar till att bedöma om föreslagna investeringar ligger i linje med de huvudmål som landstingets politiska ledning har fastställt.

Landstingsstyrelsens förvaltning specificerar i anvisningar och mallar stöd för tillämpningen av investeringsstrategin samt beskriver principer för beredning, uppföljning och redovisning med mera.

2. Investeringsprocess

Investeringsprocessen är en integrerad del av budgetprocessen och baseras på de förutsättningar och krav som den politiska ledningen formulerar i budget och budgetdirektiv.

Investeringsprocessen är utformad för att ge landstingets politiska ledning underlag för prioritering mellan olika investeringsobjekt. Bilden nedan beskriver på ett övergripande sätt syfte och resultat i de olika beredningsskedena.



Investeringsobjekten sammanställs i investeringsplanen. Arbetet med investeringsplanen är en integrerad del av budgetprocessen och följer budgetprocessens tidplan. Beslutet om investeringsplanen förutsätter att dialog kring och prioritering av objekten har genomförts.

Landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige kan godkänna enskilda investeringsobjekt inom beslutat investeringsutrymme vid andra tidpunkter än i anslutning till landstingets budget under förutsättning att objektet har beretts enligt principer i investeringsstrategin.

Avsteg från investeringsstrategin kan göras i de fall landstingsfullmäktige beslutar om avtal med andra parter där landstinget förbinder sig att genomföra en viss investering. I dessa fall fattas genomförandebeslut för investeringen i samband med beslut om avtalet.

I de fall en upphandling omfattar utrednings- eller planeringsfasen vilket resulterar i ett genomförande, ska ett genomförandebeslut fattas innan upphandling påbörjas.

Landstingets investeringsprocess bygger på en beredning där landstingsfullmäktiges beslutade politiska huvudmål, fastställda investeringsutrymme, beslutade budget samt strategiska styrdokument utgör grunden. I planeringen och beredningen ska hänsyn tas till den övergripande planeringen av hälso- och sjukvård och trafik. Planeringen ska även bygga på lösningar för effektiviserade processer i syfte att landstingets investeringar ska bidra till största möjliga ekonomiska och verksamhetsmässiga nytta. Hänsyn ska tas i beredningen och planeringen som illustreras enligt bilden nedan.



3. Prioriteringsmodell

Prioriteringsmodellen ska säkerställa för den politiska ledningen att en dialog kring landstingets investeringar äger rum och med utgångspunkt från denna dialog görs nödvändiga prioriteringar inför beredning och beslut i fastighets- och investeringsberedningen, landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige. Modellen anger hur investeringar ska beskrivas och beräknas samt hur såväl interna som externa

effekter ska belysas så att jämförelser mellan olika objekt kan göras samt att en prioritering utifrån tillgängligt investeringsutrymme kan ske.

Prioriteringsmodellen omfattar tre steg.

I ***steg 1*** indelas objekten i områdena trafik, vård, annan verksamhet och utbyggd tunnelbana. Indelningen sker utifrån vilken konkret nytta som skapas eller bevaras genom investeringen samt att det ska vara relevant att ställa objekt mot varandra inom respektive område. Med nytta avses de huvudmål som landstingets politiska ledning har fastställt.

Inom Stockholms läns landsting finns följande fyra områden:

- *Trafik* – mark, markanläggningar, byggnader, rullande materiel, fartyg med mera. Trafikinvesteringar genomförs av Storstockholms Lokaltrafik AB och Waxholms Ångfartygs AB.
- *Vård* – vårdens investeringar omfattar fastighetsinvesteringar och investeringar i medicinteknisk utrusning, övriga inventarier samt IT. Fastighetsinvesteringar genomförs av Landstingsfastigheter Stockholm och omfattar mark, byggnader, byggnadsinventarier.
- *Annan verksamhet* – landstingets övriga förvaltningar och bolag investerar huvudsakligen i inventarier och IT.
- *Utbyggd tunnelbana* – mark, markanläggningar, rullande materiel med mera inom Förvaltningen för utbyggd tunnelbana som landstingsstyrelsen ansvar för.

Inom respektive område förekommer investeringar med längre livslängd, till exempel investeringar i landstingets infrastruktur, såsom spår och fastigheter, samt investeringar med kortare livslängd, såsom medicinsk teknisk utrustning. Beroende på detta blir hanteringsordningen olika. Utifrån dessa parametrar indelas objekten inom respektive område i två grupper – infrastruktur och övrigt.

Det går inte att med samma kriterier ställa strategiska investeringar, till exempel ny tvärbanelinje, mot ersättningsinvesteringar, till exempel spår- och växelbyte.

Strategiska investeringar skapar större nytta än vad som finns idag genom att:

- Genomföra strukturella förändringar av inriktningen på landstingets verksamhet.
- Öka utbudet gentemot länsinnevånarna.
- Införa ny teknik/nya behandlingsmetoder inom landstinget.

Ersättningsinvesteringar bibehåller samma nytta som finns idag genom att:

- Livscykelinvesteringar genomförs i syfte att säkerställa fungerande verksamhet, beaktat kalkyler avseende livscykelkostnader.
- Säkerställa och bevara värdet på landstingets tillgångar.
- Byta ut eller uppdatera tekniska lösningar.
- Uppfylla myndighetskrav.

Rationaliseringsinvesteringar genomförs i syfte att:

- Rationalisera drift av verksamheten.
- Effektivisera verksamheten.

- Bidra till positiv resultatutveckling för Stockholms läns landsting.

Indelningen sammanfattas i tabellen nedan.

	Trafik		Vård		Annan verksamhet		Utbyggd tunnelbana	
	Infrastruktur	Övrigt	Infrastruktur	Övrigt	Infrastruktur	Övrigt	Infrastruktur	Övrigt
Strategiska investeringar	Objekt A, B		Objekt X					
Ersättningsinvesteringar	Objekt C	Objekt D, E				Objekt Z		Objekt Z
Rationaliseringsinvesteringar				Objekt Y				

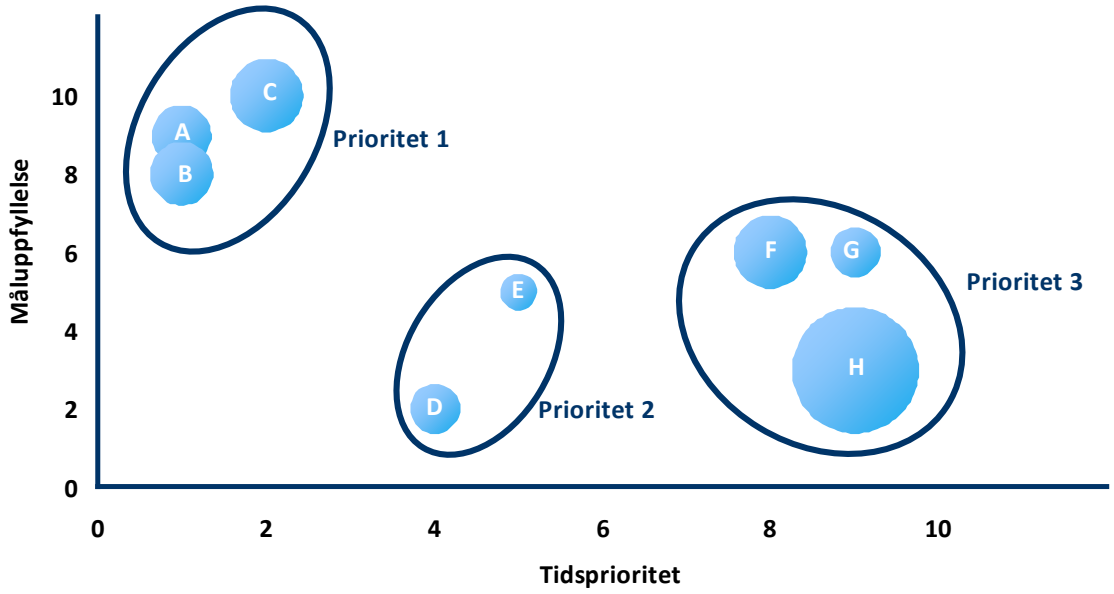
I ***steg 2*** definieras prioriteringskriterier. En vägledande princip för prioriteringen av objekten i relation till andra objekt är att objektivt försöka bedöma hur viktigt objektet är, hur brådskande det är att genomföra objektet samt hur väl det uppfyller politiska huvudmål. Följande kriterier används vid bedömning av objekt:

- Måluppfyllelse kopplat till politiska huvudmål
- Strategisk betydelse, koppling till strategiska dokument/planer/beslut, till exempel Framtidsplanen för hälso- och sjukvården och RUFS
- Tidsprioritet
- Objektsunderlag inklusive kalkyl enligt checklista samt riskbedömning
- Objektsberoende, eventuell koppling till andra objekt
- Fastställt investeringsutrymme, den totala utgiften
- Resultatpåverkan, hur investeringen påverkar respektive verksamhets resultat samt koncernen totalt på både kort och lång sikt
- Likviditetspåverkan, effekter på landstingets likviditet

Den sammanvägda bedömningen exemplifieras i tabell nedan.

Objekt	A	B	C	D	E	F	G	H
Måluppfyllelse (poäng)	9	8	10	2	5	6	6	3
Kalkyl	OK	OK	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Objektsberoende	ja (B)	ja (A)	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Strategisk betydelse	ja	ja	ja	nej	nej	nej	nej	ja
Resultatpåverkan	-40 mkr	-25 mkr	0 mkr	0 mkr	0 mkr	-10 mkr	0 mkr	-50 mkr
Tidsprioritet (poäng)	1	1	2	4	5	8	9	9
Utgift	700 mkr	750 mkr	1 000 mkr	500 mkr	250 mkr	1 000 mkr	500 mkr	3 000 mkr
Miljöbedömning	3	2	1	0	0	1	2	2
Samråd med beställare	ja	ja	ja	nej	ja	ja	nej	nej

I ***steg 3*** ställs objekten mot varandra inom respektive grupp utifrån ovannämnda kriterier. Ambitionen är att göra en enkel prioritering, vilket exemplifieras i nedanstående modell:



Slutsatsen blir att objekten A, B och C ges högsta prioritet, prioritet 1. Objekten D och E ges prioritet 2. Objekten F, G och H ingår i prioritet 3 och genomförs i mån av tillgängligt investeringsutrymme. Om investeringsutrymmet är begränsat senareläggs objekt H.

4. Dialog och rangordning

Initialt utformar respektive verksamhet förslag till investeringsplaner. Planen omfattar såväl pågående objekt som förslag till nya investeringsobjekt. Nya objekt befinner sig i olika beredningsskeden enligt avsnitt 2, investeringsprocess. Den slutliga utformningen av investeringsplanen samt rangordning av objekten ska ske i dialog och samråd mellan sjukvårdsproducenter och hälso- och sjukvårdsnämnden samt med fastighets- och investeringsberedningen. Motsvarande för trafiken gäller dialog och samråd mellan trafiknämnden och fastighets- och investeringsberedningen.

För att underlätta dialogen används metodiken som beskrivs i avsnittet 3, Prioriteringsmodell steg 1-3.

Dialogen syftar till att bedöma om föreslagna investeringar ligger i linje med de huvudmål som landstigets politiska ledning har fastställt. Dialogen syftar till att besvara följande frågor:

- Ligger objektet i linje med huvudmålen?
- Ligger objektet i linje med strategierna i strategiska dokument/planer/beslut, till exempel Framtidsplanen för hälso- och sjukvården och RUFS?
- Hur mycket investeras inom respektive investeringsgrupp?
- Behöver fördelningen mellan olika investeringsområden ändras?
- Vilket är sambandet mellan olika objekt?
- Vilka objekt är huvudinvesteringar och vilka objekt är följdinvesteringar kopplade till huvudobjektet?
- Vad är investeringsplanens samlade nuvärde?
- Vad är investeringens påverkan på löpande driftkostnader?

- Vad är investeringsplanens totala effekt på resultatet på både kort och lång sikt?
- Hur påverkas kassaflödet år för år?
- Vilka objekt skjuts på framtiden om investeringsutrymmet är begränsat?
- Vilka alternativa åtgärder måste genomföras om ett objekt utgår?

Under dialogfasen tas även ställning till att gå vidare med objekt från behovsanalys till förstudie, programarbeten samt genomförande. I anslutning till dialogen utformas det slutliga prioriterade förslaget till investeringsplan för fullmäktiges ställningstagande.

5. Investeringsutrymme

Prioritering av investeringsobjekten ska ske inom landstingets beräknade investeringsutrymme. Landstingsstyrelsen har givits i uppdrag av landstingsfullmäktige att genomföra fortlöpande analys av investeringsutrymmet och vidta nödvändiga åtgärder. Denna analys sker främst i samband med framtagande av landstingets budget, men även löpande under året vid behov.

Landstingsfullmäktige beslutar i budgeten om årliga ramar för investeringsutrymmet som respektive styrelse, nämnd och bolagsstyrelse ska prioritera inom.

6. Uppföljning och granskning

Landstingsstyrelsen ansvarar för löpande uppföljning av investeringsobjekten i samband med den månatliga ekonomiska rapporteringen och uppföljning mot landstingets budget till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige.

Inom ramen för uppsiktsansvaret ansvarar landstingsstyrelsen för granskning av investeringsobjekt.

Uppföljning och utvärdering av genomförda och driftsatta investeringar är en integrerad del i landstingets investeringsprocess. Ansvaret för uppföljningen ligger hos den förvaltning/bolag som genomför investering.

Ansvars- och beslutsordning

Investeringsstrategin

Reviderad 2014

Stockholms läns landsting
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Ekonomi och finans

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning 2
2. Definition av investeringsbegrepp 2
3. Definition av beslut 2
4. Beslutsordning 3

1. Inledning

Landstingsfullmäktige har år 2011 fastställt en Investeringsstrategi, LS 1101-0096, för Stockholms läns landsting, som anger övergripande principer för landstingets verksamheter i frågor som rör att styra, utvärdera, samordna och följa upp investeringar. I samma ärende har landstingsstyrelsen getts i uppdrag att återkomma till landstingsfullmäktige med förslag till regelverket avseende ansvars- och beslutsordning som stöd till investeringsstrategin.

Landstingsfullmäktige beslutade den 10 juni 2014, LS 1404-0474, om specifika ägardirektiv för Locum AB. I de specifika ägardirektiven anges ansvarsfördelning mellan Locum AB och landstingsstyrelsen avseende de strategiska fastighetsinvesteringarna. Landstingsfullmäktige beslutade den 18 februari 2014 om Utbyggnad av tunnelbana enligt 2013 års Stockholmsförhandling, LS 1401-0037. Effekterna av dessa beslut har inarbetats i regelverket.

Regelverket som beskrivs i detta dokument fastställer dels hanteringen av specificerade objekt som definieras nedan och dels hantering av det av landstingsfullmäktige beslutade årliga investeringsutrymmet.

2. Definition av investeringsbegrepp

Med en investering avses anskaffning av anläggningstillgångar med en beräknad ekonomisk livslängd över tre år. En investering kan bestå av ett eller flera anskaffningsobjekt.

Nedan följer definition på några begrepp som är centrala i ansvars- och beslutsprocessen

- *Investeringsutrymme* är de totala investeringsutgifterna per år för nämnd, styrelse och bolagsstyrelse. Tillsammans summerar de till landstingets totala investeringsutrymme.

- *Specificerade objekt* definieras som investeringsobjekt med en total investeringsutgift över 100 miljoner kronor. Övriga investeringsobjekt definieras som o*specificerade objekt*.

- *Strategiska fastighetsinvesteringar* avser ny- och ombyggnationer i landstingsägda vårdfastigheter initierade utifrån ett ägar- och/eller beställarperspektiv samt ersättnings- eller rationaliseringsinvesteringar som genomförs i samband med strategiska ny- och ombyggnationer.

3. Definition av beslut

Landstingets investeringar befinner sig i olika beredningsskeden. I Investeringsstrategin har beslut avseende dessa skeden definierats som

- *Beslut om behovsanalys* innebär ett beslut som fattas för att påbörja ett arbete med att definiera behov och formulera mål.

- *Utredningsbeslut* innebär ett beslut om att inleda utredningsarbete till följd av genomförd behovsanalys.

- *Inriktningsbeslut* innebär ett beslut att påbörja planeringsarbete för vald lösning eller avbryta objektet. Beslutet baseras på utfört och berett utredningsarbete.

- *Genomförandebeslut* innebär ett beslut om att genomföra ett objekt eller ej baserat på berett planeringsarbete.

- *Verkställighet* innebär att genomföra landstingsstyrelsens och landstingsfullmäktiges beslut inom respektive bolagsstyrelses och nämnds delegationsordning.



4. Beslutsordning

Nedan följer beslutsmatris för respektive beslutsnivå från landstingsfullmäktige ned till nämnd eller bolagsstyrelse. Varje nivå har ett identifierat ansvar i processen, vilket stundom kräver samråd och dialog med andra instanser innan beslut om investeringar kan fattas.

Fastighetsinvesteringar redovisas inom Landstingsfastigheter Stockholm som Locum AB:s styrelse ansvarar för förutom de *strategiska fastighetsinvesteringarna* där landstingsstyrelsen har ansvaret.

Landstingsstyrelsen ansvarar för genomförandet av utbyggnaden av tunnelbanan samt övriga åtgärder som beslutas om inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling. Landstingsstyrelsens ansvar för dessa investeringar sorterar under *beslutsordning för utbyggd tunnelbana*.

Trafiknämnden ansvarar för övriga investeringar inom kollektivtrafiken som sorterar under *beslutsordning inom trafikverksamhet*.

Reglementet anger ansvar för landstingsstyrelsens underlydande organ. Dessa har enligt ansvars- och beslutsordningen ansvar att samråda och bereda investeringsobjekt. Vilka de ansvariga politiska organen inom landstingsstyrelsen är anges i tekniska anvisningar.

Beslutsnivå	Beslut	Samråd/Beredning
Landstingsfullmäktige	Beslutar om ett totalt *investeringsutrymme* för landstinget i samband med årligt beslut om landstingets budget samt inriktning för planåren.	Landstingsstyrelsen bereder förslag till beslut.
	Beslutar om totalt *investerings utrymme* för respektive nämnd och bolagsstyrelse i samband med årligt beslut om landstingets budget samt inriktning för	Landstingsstyrelsen bereder förslag till beslut på underlag från nämnd och bolagsstyrelse.

	planåren.	
	Fattar genomförandebeslut för *specificerade objekt* samt beslutar om objektets totala utgift.	Landstingsstyrelsen bereder förslag till beslut på underlag från nämnd och bolagsstyrelse.
	Beslutar om ändringar av *investeringsutrymme*.	Landstingsstyrelsen bereder förslag till beslut.
Landstingsstyrelsen	Fattar utredningsbeslut för *specificerade objekt*.	Fastighets- och investeringsberedningen bereder förslag inför beslut i samråd och dialog med respektive nämnd.
	Fattar inriktningsbeslut för *specificerade objekt*.	Fastighets- och investeringsberedningen bereder förslag inför beslut i samråd och dialog med respektive nämnd.
Fastighets- och investerings-beredningen		Bereder och prioriterar *specificerade objekt* inför beslut i landstingsfullmäktige i dialog och samråd med respektive nämnd.
Beslutsordning inom vårdverksamhet		
Hälso- och sjukvårdsnämnden	Lämnar förslag till prioritering avseende *specificerade objekt* inför beslut i landstingsfullmäktige, exkluderat ersättningsinvesteringar initierade av Locum AB.	I dialog och samråd med respektive vårdproducent, Locum AB samt fastighets- och investeringsberedningen.
		Bereder och prioriterar *ospecificerade objekt* i dialog och samråd med respektive vårdproducent, Locum AB samt landstingsstyrelsen.
	Beslutar om *behovsanalys* för *specificerade objekt*.	
	Verkställer utrednings- och inriktningsbeslut för *specificerade objekt* inom landstingsstyrelsens beslutade förutsättningar och ekonomiska ramar.	

Locum AB	Prioriterar och fattar beslut enligt bolagets delegationsordning om ospecificerade objekt som initierats av Locum i egenskap av fastighetsförvaltare, ej strategiska investeringar, inom det av landstingsfullmäktige beslutade totala årliga investeringsutrymmet för Landstingsfastigheter Stockholm.	I dialog och samråd med respektive vårdproducent, hälso- och sjukvårdsnämnden samt landstingsstyrelsen.
	Verkställer landstingsfullmäktiges beslut för *specificerade objekt* exklusive *strategiska fastighetsinvesteringar* inom beslutat total utgift för objektet och enligt direktiv.	
	Beslutar om tekniska justeringar av investeringsplanen och ändrade utgifter för enskilda objekt med anledning av ändringar i tidsplaner inom det totala årliga *investeringsutrymmet* för Landstingsfastigheter Stockholm exklusive *strategiska fastighetsinvesteringar*.	
	Beslutar om behovsanalys för investeringar som initierats av Locum i egenskap av fastighetsförvaltare.	I dialog och samråd med hälso- och sjukvårds-nämnden, respektive vårdproducent samt landstingsstyrelsen.
	Verkställer utrednings- och inriktningsbeslut för *specificerade objekt* inom landstingsstyrelsens beslutade förutsättningar och ekonomiska ramar.	
Landstingsstyrelsen avseende strategiska fastighetsinvesteringar	Prioriterar och fattar beslut enligt landstingsstyrelsens delegationsordning om *ospecificerade objekt* inom det av landstingsfullmäktige beslutade totala årliga *investeringsutrymmet*.	Planeringen av objekt ska ske i samråd med beställaren av vård som ger sitt godkännande utifrån objektens driftkostnader samt andra faktorer som är angivna i investeringsstrategin.
		Prioriterar strategiska fastighetsinvesteringar i samråd med Locum AB,

		hälso- och sjukvårdsnämnden samt fastighets- och investerings-beredningen.
	Beslutar om *behovsanalys* för *specificerade objekt*.	I dialog och samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden fastighets- och investerings-beredningen samt Locum AB.
	Beslutar om tekniska justeringar av investeringsplanen och ändrade utgifter för enskilda objekt med anledning av ändringar i tidsplaner inom det totala årliga *investeringsutrymmet*.	
	Verkställer landstingsfullmäktiges beslut för *specificerade objekt* inom beslutat total utgift för objektet och enligt direktiv.	
Nämnd samt bolagsstyrelse	Prioriterar och fattar beslut enligt respektive bolag/förvaltnings delegationsordning om *ospecificerade objekt* inom det av landstingsfullmäktige beslutade totala årliga *investeringsutrymmet*.	Planeringen av objekt ska ske i samråd med beställaren av vård som ger sitt godkännande utifrån objektens driftkostnader samt andra faktorer som är angivna i investeringsstrategin. Samråd ska även ske med fastighets- och investeringsberedningen. .
		Prioriterar egna initierade fastighetsinvesteringar i samråd med Locum AB och i förekommande fall hälso- och sjukvårdsnämnden samt fastighets- och investeringsberedningen.
	Beslutar om *behovsanalys* för *specificerade objekt*.	I dialog och samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden, fastighets- och investeringsberedningen. samt Locum AB.
	Beslutar om tekniska justeringar av investeringsplanen och ändrade utgifter för enskilda objekt med anledning av ändringar i tidsplaner	

	inom det totala årliga *investeringsutrymmet*.	
	Verkställer landstingsfullmäktiges beslut för *specificerade objekt* inom beslutat total utgift för objektet och enligt direktiv.	
	Verkställer utrednings- och inriktningsbeslut för *specificerade objekt* inom landstingsstyrelsens beslutade förutsättningar och ekonomiska ramar.	
Beslutsordning inom trafikverksamhet exklusive utbyggd tunnelbana		
Trafiknämnden	Prioriterar *specificerade objekt* inför beslut i landstingsfullmäktige.	I dialog och samråd med trafikbolagen samt fastighets- och investeringsberedningen.
	Beslutar om *behovsanalys* för *specificerade objekt*.	I samråd och dialog med trafikbolagen.
	Prioriterar och fattar beslut enligt nämndens delegationsordning om *ospecificerade objekt* inom det av landstingsfullmäktige beslutade totala årliga *investeringsutrymmet* för nämnden.	
	Beslutar om tekniska justeringar av investeringsplanen och ändrade utgifter för enskilda objekt med anledning av ändringar i tidsplaner inom det totala årliga *investeringsutrymmet*.	
	Verkställer landstingsfullmäktiges beslut för *specificerade objekt* inom beslutat total utgift för objektet och enligt direktiv.	
	Verkställer utrednings- och inriktningsbeslut för *specificerade objekt* inom landstingsstyrelsens beslutade förutsättningar och ekonomiska ramar.	
Beslutsordning inom annan verksamhet		
Nämnd samt bolagsstyrelse	Prioriterar *specificerade objekt* inför beslut i landstingsfullmäktige.	I samråd och dialog med fastighets- och investeringsberedningen.

	Beslutar om *behovsanalys* för *specificerade objekt*.	
	Prioriterar och fattar beslut enligt bolag/förvaltnings delegationsordning om *ospecificerade objekt* inom det av landstingsfullmäktige beslutade totala årliga *investeringsutrymmet* för respektive nämnd och bolagsstyrelse.	
	Beslutar om tekniska justeringar av investeringsplanen och ändrade utgifter för enskilda objekt med anledning av ändringar i tidsplaner inom det totala årliga *investeringsutrymmet*.	
	Verkställer landstingsfullmäktiges beslut för *specificerade objekt* inom beslutat total utgift för objektet och enligt direktiv.	
	Verkställer utrednings- och inriktningsbeslut för *specificerade objekt* inom landstingsstyrelsens beslutade förutsättningar och ekonomiska ramar.	
Beslutsordning för utbyggd tunnelbana		
Landstingsstyrelsen avseende utbyggd tunnelbana	Prioriterar *specificerade objekt* inför beslut i landstingsfullmäktige.	I samråd och dialog med fastighets- och investeringsberedningen.
	Beslutar om *behovsanalys* för *specificerade objekt*.	
	Prioriterar och fattar beslut enligt bolag/förvaltnings delegationsordning om *ospecificerade objekt* inom det av landstingsfullmäktige beslutade totala årliga *investeringsutrymmet* för respektive nämnd och bolagsstyrelse.	
	Beslutar om tekniska justeringar av investeringsplanen och ändrade utgifter för enskilda objekt med anledning av ändringar i tidsplaner inom det totala årliga *investeringsutrymmet*.	
	Verkställer landstingsfullmäktiges beslut för *specificerade objekt*	

	inom beslutat total utgift för objektet och enligt direktiv.	
	Verkställer utrednings- och inriktningsbeslut för *specificerade objekt* inom landstingsstyrelsens beslutade förutsättningar och ekonomiska ramar.	